

ภาคผนวก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการศาสนา สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม โทร. 2815093

ที่ ศธ. 0407/821 วันที่ 3 กรกฎาคม 2527

เรื่อง การเรียกค่าน้ำหน้าชื่อของพระสงฆ์

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ด้วยกรมศาสนาได้พิจารณาเห็นว่า ปัจจุบันนี้การเรียกค่าน้ำหน้าชื่อพระสงฆ์ยังเรียกกันสับสนไม่เป็นที่ยุติแน่นอนเป็นอย่างเดียวกัน โดยเฉพาะพระสงฆ์ที่ยังไม่สมณศักดิ์ ยังใช้ค่าน้ำหน้าเรียกชื่อว่า "พระภิกษุ" ก็มีใช้ "พระ" ก็มีสมควรที่จะได้ใช้ค่าน้ำหน้าเรียกชื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการแน่นอน ทั้งนี้ เพื่อจะได้ถือเป็นหลักอันเดียวกันสำหรับพระสงฆ์ที่มีสมณศักดิ์นั้นไม่มีปัญหาประการใด เพราะใช้เรียกชื่อตามราชทินนามสมณศักดิ์ที่ได้รับพระราชทานอยู่แล้ว จึงได้ตรวจสอบเรื่องราวตามประเพณีในหนังสือแถลงการณ์คณะสงฆ์ พ.ศ. 2470 และตามเชิงอรรถ ข้อ 15 อันเป็นนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ในหนังสือพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. 121 แล้ว จึงได้นำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 15/2527 วันที่ 3 พฤษภาคม 2527 มีมติเห็นชอบตามที่เสนอและให้ถือเป็นหลักปฏิบัติได้ดังนี้

- พระภิกษุธรรมดาทั่วไป ใช้ค่าน้ำหน้าเรียกชื่อว่า "พระ" เช่น พระสวัสดิ์ และต่อท้ายด้วยฉายาเป็น "พระสวัสดิ์ สิริบุญโญ" แต่ถ้าเป็นเปรียญตั้งแต่ 3 ประโยคขึ้นไป ใช้ค่าน้ำหน้าเรียกชื่อว่า "พระมหา" ต่อท้ายชื่อด้วยฉายา เช่น "พระมหาสวัสดิ์ สิริบุญโญ"
- ถ้าเป็นเจ้าของอาวาส ใช้ค่าน้ำหน้าเรียกชื่อว่า "พระอธิการ" ต่อท้ายชื่อด้วยฉายา เช่น "พระอธิการสวัสดิ์ สิริบุญโญ"
- ถ้าเป็นเจ้าคณะตำบล หรือเป็นพระอุปัชฌาย์ ใช้ค่าน้ำหน้าเรียกชื่อว่า "เจ้าอธิการ" ต่อท้ายด้วยฉายา เช่น "เจ้าอธิการสวัสดิ์ สิริบุญโญ" เป็นต้น กรมศาสนาได้ออกประกาศเพื่อทราบและถือปฏิบัติทั่วกันแล้ว ดังแนบมาพร้อมกันบันทึกนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณามีมติชี้แจงส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทราบและโปรดถือปฏิบัติโดยทั่วกันต่อไป

แจ้งกรมต่าง ๆ ทราบและถือปฏิบัติ

สมาน แสงมลิ
(นายสมาน แสงมลิ)

3 ก.ค. 27

โปรดดำเนินการต่อไป

ชำ เลื่อง
(นายชำ เลื่อง วุฒิจันทร์)
อธิบดีกรมการศาสนา

(ลงชื่อ) ชำ เลื่อง วุฒิจันทร์
(นายชำ เลื่อง วุฒิจันทร์)
อธิบดีกรมการศาสนา

สำเนา
ประกาศกรมการศาสนา
เรื่อง การเรียกชื่อของพระสงฆ์

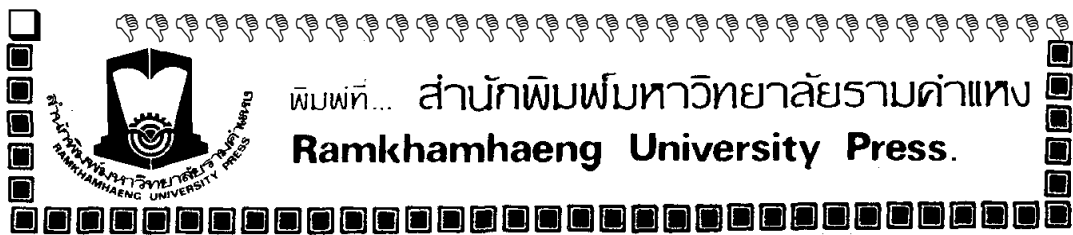
โดยที่กรมการศาสนาพิจารณาเห็นว่า ปัจจุบันนี้ การเรียกค่านำหน้าชื่อพระสงฆ์ยังเรียกกันสับสนไม่เป็นที่ยุติแน่นอนเป็นอย่างเดียวกัน โดยเฉพาะพระสงฆ์ที่ยังไม่มีสมณศักดิ์ ยังใช้ค่านำหน้าเรียกชื่อว่า "พระภิกษุ" ก็มี "พระ" ก็มี สมควรที่จะได้ใช้ค่านำหน้าเรียกชื่ออย่างใดอย่างหนึ่งให้เป็นการแน่นอน ทั้งนี้ เพื่อจะได้ถือปฏิบัติเป็นหลักอันเดียวกันสำหรับพระสงฆ์ที่มีสมณศักดิ์นั้นไม่มีปัญหาประการใด เพราะใช้เรียกชื่อตามราชทินนามสมณศักดิ์ที่ได้รับพระราชทานอยู่แล้ว จึงได้ตรวจสอบเรื่องราวตามประเพณีในหนังสือแถลงการณ์คณะสงฆ์ พ.ศ. 2470 และตามเชิงอรรถข้อ 15 อันเป็นพระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ในหนังสือพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. 121 แล้วนำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาหาเถรสมาคมในการประชุม ครั้งที่ 18/2527 วันที่ 31 พฤษภาคม 2527 พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบตามที่กรมการศาสนาเสนอ และให้ถือเป็นหลักปฏิบัติได้ดังนี้

1. พระภิกษุธรรมดาทั่วไป ใช้ค่านำหน้าชื่อว่า "พระ" เช่น พระสวัสดิ์ ควรต่อท้ายด้วยฉายาเป็น พระสวัสดิ์สิริบุญญา แต่ถ้าเป็นเปรียญตั้งแต่ 3 ประโยคขึ้นไป ใช้ค่านำหน้าชื่อว่า "พระมหา" ต่อท้ายด้วยฉายา เช่น พระมหาสวัสดิ์สิริบุญญา
2. ถ้าเป็นเจ้าอาวาส ใช้ค่านำหน้าชื่อว่า "พระอธิการ" ต่อท้ายด้วยฉายา เช่น พระอธิการสวัสดิ์ สิริบุญญา
3. ถ้าเป็นเจ้าคณะตำบล หรือพระอุปัชฌาย์ ใช้ค่านำหน้าเรียกชื่อว่า "เจ้าอธิการ" ต่อท้ายด้วยฉายา เช่น เจ้าอธิการสวัสดิ์ สิริบุญญา

กรมการศาสนาจึงขอประกาศให้ใช้ค่านำหน้าเรียกชื่อพระภิกษุธรรมดาทั่วไปว่า "พระ" ใช้ค่านำหน้าเรียกชื่อเจ้าอาวาสที่ไม่มีสมณศักดิ์ว่า "พระอธิการ" ใช้ค่านำหน้าเรียกชื่อเจ้าคณะตำบล และพระอุปัชฌาย์ที่ไม่มีสมณศักดิ์ว่า "เจ้าอธิการ" ต่อท้ายชื่อด้วยฉายา ตามระเบียบการคณะสงฆ์ให้เป็นแบบเดียวกันต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2527

(ลงชื่อ) ชำเลือง วุฒิจันทร์
(นายชำเลือง วุฒิจันทร์)
อธิบดีกรมการศาสนา

2111354

